

Beszámoló Milánó

I. rész: Angi Tamara Veronika és Tasi Anett beszámolója

1. Nap 2023. július 9.

Indulás-érkezés

A megbeszéltek szerint 5:30-kor a társaság a Tiszai hajósok terén összegyűlt. Szerencsére fegyelmezetten mindenki tartotta a megbeszélte időpontot. A busz is hamarosan megérkezett, így 5:50-kor bepakolást követően indulót fűjtünk. Kényelmes nagy busz érkezett, két kedves sofőrrel. A buszt csak mi vettük igénybe, másik csoport nem utazott velünk. Angi Tamara jó utat kívánt a társaságnak, majd a buszsofőrök a lóerők közé csapva gázpedálra tapostak. A jó utunk egészen 6:30-ig a Ceglédnél lévő MOL kútig tartott. Itt megtartottuk az első csapatépítő foglalkozást, ami némi kényszer hatására történt, mivel a busz füstölni kezdett.

Némi telefonos segítséget követően döntés született, miszerint másik busz jön értünk. A váltás busz Békéscsabáról érkezett, így 9 óra után átpakoltunk a másik buszba és folytattuk a jó utat.

A terv az volt, hogy az eredetileg tervezett 3 órás időközökben megállunk nyújtózni. Ember tervez az élet felül ír, ember újra tervez. Ezt is gyakoroltuk útközben.

A társaság eleganciával kezelte, hogy a nyitható ablak nélküli, alapból klímával felszerelt buszban a klíma egészen jól működött körülbelül délig, ekkor a klíma rendszer úgy döntött pihennie kell. Az sem szegte a kedvünket, hogy egyes emelkedők esetében a busz maximális sebessége 50-60 km/h volt.

21:30 körül a már kevésbé lelkes csapat megérkezett az elkövetkező egy hónap főhadiszállására és ekkor, mint hamvaiból feltámadó fönixmadarak repültek ki a buszból a gyerekek be a szállásra. Annyira repültek, hogy mire mi átnéztük a buszt, nem-e fent hagytak valamit és elköszöntünk a sofőröktől, ők már kivették a kulcsot a megjelölt helyről és elfoglalták a szobákat. Minket kapun kívül hagyva kizárva, de nem hagytuk magunkat lerázni. A szobák elfoglalása után a közösségi helyiségben megtaláltuk a vacsorát, amit szétosztottunk és elfogyasztottunk közösen. Mindenkit kértünk, próbálják meg a szobát belakni, elrendezkedni, majd mielőbb lepihenni, hisz tudtuk, másnap is hosszú nap vár mindenkire.

2023. 07. 10.

Az érkezés izgalmai után az első Milánóban eltöltött napunk újabb izgalmakat tartogatott, amit sejtettünk. Azonban nem olyanokat vártunk, mint ami következett.

A tanulókat kértük, hogy $\frac{1}{2}$ 9-re mindenki reggelizzen meg, mivel aláírásra váró dokumentumok is voltak még, amiket át kellett nézni, pótolni 9 óráig az Evolve munkatársainak az érkezése előtt.

Kilenc óra körül Roberta és Simone megérkezett a szállásunk étkezőjébe, ahol megtartották az első eligazítást. A diákok az Evolve által hozott dokumentumot hangosan olvasták fel Roberta kérésének megfelelően, majd aláírásukkal igazolták azt, hogy tudomásul vették az abban foglaltakat.

Ezt követően a tanulók két csoportja elindult velük külön-külön a munkahelyekre. A többiekkel Simone délután egykor találkozott és indult el a munkahelyekre.

Ekkor közölték a tanulók, hogy Krisztián bement a szobába és nem tart velük, mert nem érzi jól magát. Sajnos Krisztián lázas volt és fájt a torka. Ekkor arra gondoltunk, reméljük az előző napon a buszon reggel még a klíma vagy a meleg az utazás izgalmi okozták a testhő megemelkedését.

A tanulók elindultak a munkahelyekre az Evolve munkatársainak kíséretével, Krisztián kivételével, aki a szálláson maradt pihenni.

Sajnos a lázát a lázcsillapító nem húzta le, sőt egyre magasabb volt a láza, így utána néztünk hova tudunk ebben az esetben fordulni, egy választásunk volt a kórház sürgősségi osztálya.

Délután öt óra körül úgy döntöttünk elvisszük Krisztiánt a kórházba, ekkor már Krisztián hűtőfürdőt vett, hogy a lázát csillapítsa valahogy.

A tanulók egy része nem ért vissza a munkahelyekről, így az ötödéveseket bíztuk meg azzal, hogy náluk jelentkezzenek a többiek, ha visszaérkeztek, vacsorázzanak meg és ha visszaértünk megbeszéljük a nap történéseit.

A kórházba közel negyvenöt perc alatt jutottunk el busszal egy átszállással. A kórházat megtalálni és bejutni nem okozott semmi nehézséget, azonban a 3 óra várakozás, már fizikailag is nehézséget okozott. Krisztiánt ezt követően szólították be, azt hiszem Angi Tamara olasz nyelvtudása nélkül itt bajban lettünk volna. A vizsgálatot követően tájékoztatták Tamarát olaszul, hogy Krisztiánnak mandulagyulladás van és arról is kapott tájékoztatást, hogy mit kell csinálnunk, illetve milyen gyógyszereket kell kiváltani számára és azokat hogyan kell szednie a betegnek.

A kórházban töltött idő alatt Krisztián láza ismét kezdett nagyon felmenni ezért fáradt, aluszékony és gyenge volt. Ekkor indult a gyógyszerész vadászat, hisz időközben azok is bezártak. Tamara szerencsére a kórházból éppen távozó egyik ápolótól kért segítséget, aki készségesen elkísért minket a legközelebbi gyógyszerészárba.

A gyógyszerárban némi félreértés tisztázását követően (azt hitték, hogy mi nem vagyunk vele tisztában, hogy ezért fizetni kell), nagy szatyor gyógyszerrel távoztunk. Közben Krisztián egyre rosszabb állapotban volt.

Mivel ekkor már kellően fáradtak voltunk erőteljesen ránk esteledett és szúnyog invázió közepén találtuk magunkat igazán nehezünkre esett várni a buszra, illetve komoly kihívás volt Krisztián számára a busz megállótól való séta is.

22 óra előtt értünk vissza a szállásra. Sajnos ekkor már 39.7° C volt Krisztián láza. A lázcsillapítót bekapta azonban 20 perce után kihányta, sem az antibiotikum nem maradt meg benne, így maradt a hűtőfürdő ismét.

Közben a csapat többi tagja izgatottan várt vissza minket, hogy mi van Krisztiánnal és a saját személyes élményeiket is szeretnék volna velünk megosztani. Próbáltuk megosztani magunkat, hogy a reggel ismét munkába indulók is teljes biztonságban induljanak el.

Botond velünk virrasztotta át az éjszakát Krisztiánt ápolva, mivel hűtőfürdő és azt követő hidegvizes borogatás hatására is csak 38-ra sikerült lehúzni Krisztián lázát.

Hosszú hétfői nap volt.

A szállás udvara a szobák bejáratával

Hétfő reggel első meeting az EVOLVO munkatársaival Robertával és Simoneval

Bassini Hospital – a három órás várakozás helyszíne

2023. július 11. kedd

Kedd reggel!!! Új nap- új remények!!! Izgatottan néztünk elébe, félve attól valaki, rosszabb esetben valakik eltévednek, de nagyon ügyesen minden csapat célbaért időre. Tényleg nagyon ügyesek voltak!

Az első csapat tagjai, akik a farmon dolgoznak 6:45- kor kelnek útra, van aki délutánra megy dolgozni.

Krisztiánnak a láza ma reggel is ment felfelé, így a reggelt hűtőfürdővel kezdte, hogy a gyógyszer és a lázcsillapító megmaradjon benne. Ekkor azt terveztük, ha nem sikerül a gyógyszert bevennie, illetve nem marad meg benne, akkor mentőt hívtunk félve a kiszáradástól és a magasláz okozta szövődményektől. Szerencsére hatott a fürdő és így a gyógyszerek is hatottak. Délutánra már a színe is kezdett visszajönni, valamint Tamara által készített levest is megette. Estére csak kisebb láza volt ismét, amit a lázcsillapító lehúzott.

Közös vacsora

2023. július 12. szerda

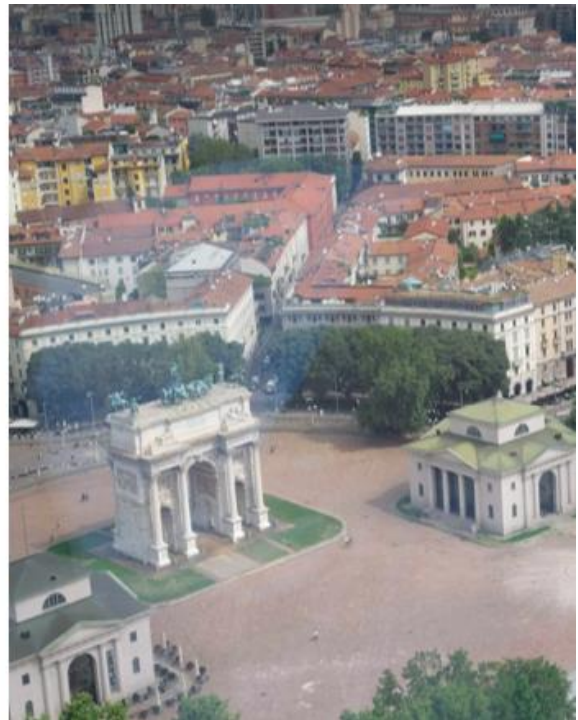
A diákok rutinosan indultak munkába. Előzetesen egyeztettük minden csapatot kérve amikor indulnak, illetve megérkeznek jelentkezzenek le. Annyira rutinszerűvé vált mind a tanulók, mind a mi számunkra, hogy mi kiülünk tea és kávé kíséretében reggel, így mindenkit a napi rutinkérdéseinkkel bombázva indítunk útnak (bérlet, innivaló, ennivaló, munkaruha).

Mivel Krisztián már lázmentes volt a tanulók biztonságosan megérkeztek a munkahelyekre, elterveztük mi is elkezdjük felfedezni a várost.

Első úticélunk a Tower Branca (Torre Branca) egy vas panoráma torony a Parco Sempion parkban, ami 108,6 m magas és Milánó hatodik legmagasabb építménye. Csodás panorámát biztosít a városra.

Tower Branca és a kilátás

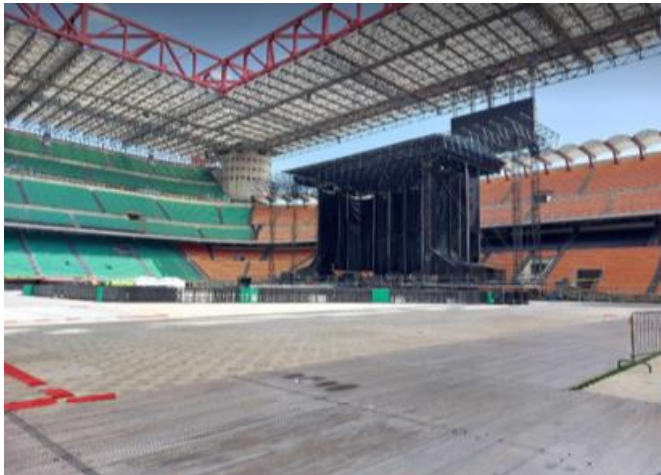

2023. július 13 csütörtök

A legtávolabb dolgozó diákok (Sebe Annabella, Benedek Zsuzsanna, Szekeres Szederke és Gyalai Iván) a vasutas sztrájk miatt nem mentek dolgozni, mivel a munkahelyre így nem tudtak eljutni.

Napközben a San Siro stadiont látogattuk meg a tanulók nélkül, mivel ezt a programot a váltásban érkező kollégáink a gyerekekkel tervezték be. A vezetett túra két óránál többet vett igénybe, sajnos a gyepet nem láttuk, mivel a stadiont a péntek esti Depeche Mode koncertre készítették elő.

Este a közös vacsora után, amit mindig 20:30-ra küldenek megbeszéltük a hétvégi programot.

San Siro stadion

Vacsora

2023. július 14. péntek

Az első hét utolsó munkanapja. Rutinosan indultak a diákok a munkahelyre a checklist amit Tamara már mantrázva kérdezett (bérlet, munkaruha, innivaló, ennivaló) minden induló diáktól csak igen vagy bólintással reagáltak (eddig mindig akadt aki valamit a szobában felejtett).

Délelőtt újabb élelmiszeradagokat hoztak a számunkra, majd az EVOLVO irodájába tervezett megbeszélésre kellett mennünk. Ezt követően a Palazzo Poldi Pezzoli múzeumot látogattuk meg ketten, míg a diákok a munkahelyeken tevékenykedtek.

Az ebéd minden nap ilyen mikróban megmelegítendő tészta különböző ízesítéssel.

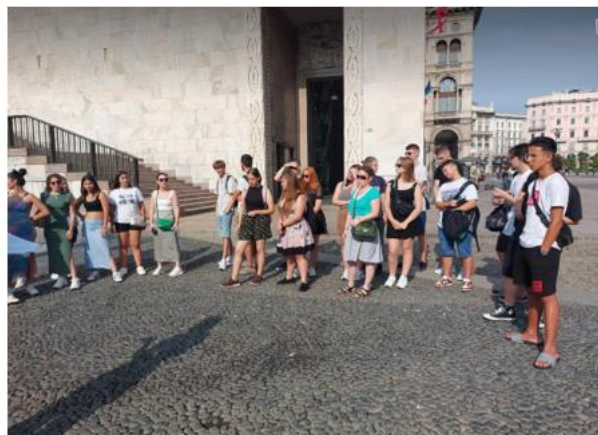
Este vacsora után látni szeretnék volna többen a kivilágított Milánói dómot illetve a teret, így a társaság egy részével felkerekedtünk és megtekintettük. Azt hiszem ez is emlékezetes marad mindenki számára, a fények a hangulat, az utcazenészek mind örök emlék lesz.

2023. július 15. szombat

A mai napra kötelező közös programot szervezett számunkra az EVOLVO. Reggel 9 órakor találkoztunk Robertával a Dóm előtti téren, ahol rövid tájékoztatást tartott Milánóról és a Dómról. Ezeket a tájékoztatókat részletesen a mellékelt angol nyelvű leírás tartalmazza. Ezt követően a Galleria Vittorio Emanuele II elegáns üzletei között idegenvezetéssel egybekötve sétáltunk az egykori posta és a Scala épületének irányába és a célunk eléréséig a Sfroza kastélyig.

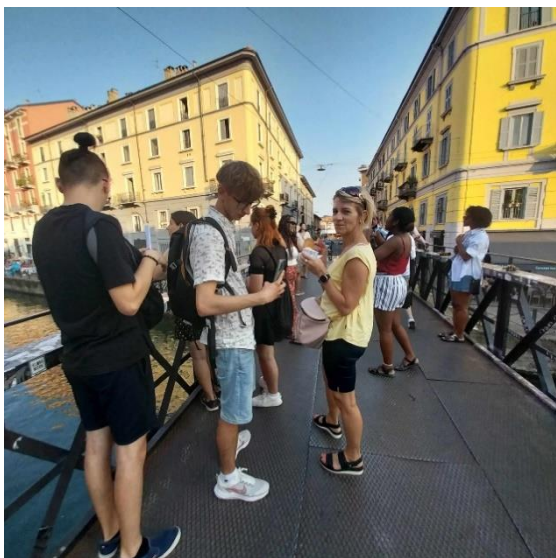

Sfroza kastély

A Sfroza kastély (erődítmény) kiállító termeit is megtekintettük, ennek a részletes ismertetésétől szintén eltekintek ezen beszámoló keretében (mellékelten csatoltam a leírást), inkább személyes tapasztalást osztok meg. Hatalmas maga az épületegyüttes, ebből kifolyólag rengeteg kiállítóteremmel rendelkezik, ami gyűjtemény számos téma köré csoportosul. Az erődítmény történetétől a korabeli mindennapi használati eszközök, fegyverek, bútorok, festmények, porcelánok, szobrok, hangszerek, dísz tárgyak....(elnézést hogy ha kimaradt a felsorolásból valami), tényleg nagyon széles skálán nagy mennyiségben tartalmaz mindent a múzeum gyűjteménye. A csoportunk közel 2,5-3 órát töltöttünk a tárlat megtekintésével, de több időt is el lehet itt tölteni. Az információ áradat teljesen elcsigázta a társaságot, már nem voltunk képesek tovább nézelődni.

A kötelező programot követően a szállásra visszatértünk ebéd és egy kis szieszta következett. Késő délutánra újabb közös programnak a Navigli csatornaparton egy közös sétát gondoltunk ki önkéntes alapon. A társaság egy része nem érzett erőt, sem motivációt erre a programra, így ők a szálláson maradtak a csapat egy része felkerekedett felfedezni a „mini Velencét”.

Milánót korábban masszív csatornarendszer hálózta be, így vízi úton szállították a Dóm építéséhez szükséges hatalmas márványtömböket is. Mára csak két csatorna maradt a Naviglio Grande és a Naviglio Pavese. Mindkettő partjára, illetve az általuk közbezárt területre hangulatos éttermek, kisboltok, kávézók, bárók és különböző kiülős helyek települtek. Ezen negyedben barangoltunk nézelődtünk és természetese fagyiztunk egyet.

Navigli egyik hídján

2023. július 16. vasárnap

A tanulók részéről kérés volt egy közös tengerparti program, így vasárnap az úticélunk Savona volt. A hét elején erre nagyobb igény merült fel, azonban több diák inkább a szállás adta pihenőt választotta.

A vonatút hosszú volt, de ezen partszakasz mellett döntöttek. Nagyon kellemes napot töltöttünk a tengerparton pancsolással, napozással. Fáradtan a víz és nap által elcsigázva későn értünk vissza a szállásra.

2023. július 17. hétfő

Hétfő, a második hete kezdődött meg a programban résztvevőknek. A diákok hétfői hangulatban indultak a munkahelyekre, már rutinosan. A mai napra nem terveztünk sem szabadidős sem kulturális programot. Délután a munkából hazaérkezőket megkértük a szobáikat tegyék rendbe, ágyneműt cseréljék le és mossák ki a szennyest (volt, aki ezt magától is megtette volt, ahol szükséges volt erre felhívni a figyelmet). Azonban a rend fenntartása a tisztaság fenntartás, illetve a szelektív hulladékgyűjtés természetes minden tanuló számára.

A fő úticél a diákok körében a 10 perc sétatávolságban lévő bevásárlóközpont, ami hasonló az Auchanhoz.

Az EVOLVO munkatársaitól érdeklődtünk a kötelező kulturális program iránt, hogy szervezni tudjuk a hétfői programot erről a váltásunk miatt is szükséges volt tájékozódni a szervezés miatt. A következő program így 23-án vasárnap a Leonardo da Vinci és természettudományi múzeum lesz. Sajnos egy teljes hétfője volt számunkra, amin már ekkor túl voltunk.

2023. július 18. kedd

A mai nap délelőtt a váltásban érkező kollégák bérletét az EVOLVO munkatársai átadták számunkra, illetve hoztak plusz adagban szendvicseket is a diákok számára. Délelőttre vártuk az újabb élelmiszeradagot is, azonban ennek az érkezése délutánba csúszott, melyek egy része melegítés után fogyasztható főtt étel (Viva la Mama) és természetesen szendvicsek.

A Leonardo da Vinci múzeumot úgy gondoltuk mi sem szeretnénk kihagyni a milánói programjaink sorából, így erre a napra terveztük ezt be. Aki Milánóban jár, ne hagyja ki! Nagyon érdekes és látványos kiállítás, mondjuk ezt minden elfogultság nélkül, hisz Leonardo mind az építészet, mind a hidraulika területén jelentős és maradandó alkotásokat hozott létre.

A korábbi beszámolóban említett és általunk is meglátogatott Navigli csatornarendszer is az ő nevéhez fűződik, melyen keresztül a székesegyház építéséhez használt márványt a szállították, amely csatornarendszer sokkal hosszabb és szerteágazó volt, amely jelentősen segítette Milánó kereskedelmi fellendülését is.

A múzeumban közel öt órát töltöttünk, az idő elrepült.

Mindeközben az egyik tanuló munkából hazafelé a munkaruháját, és bakancsát eddig számunkra nem teljesen tisztázott módon elhagyta. Nem teljesen sikerült megtudnunk a busz előtt, vagy a buszon hagyta-e el, az biztos, hogy nincs meg. Kértük azonnal nézzenek szét, ahol vélhetőleg otthagya, de szerinte „az már eltűnt úgyszólván az adott helyszínről”. Telefonon javasoltuk még akkor, hogy a busz végállomásánál lévő irodában is kérdezzenek rá. A táskában volt még az Evolve-s munkanaplója is, melynek vezetése és pótlása az ő feladata, erre felhívtuk a figyelmét is.

2023. július 19. szerda

A mai napra a Duomo-ba foglaltunk időpontot, amit izgatottan vártunk. A tanulók munkába indulása után mi is útra keltünk. A több mint 600 éves székesegyház tetejéről a városi panorámával nem lehet betelni. A köcsipkék, vízköpők, díszítőelemek és a szobrok közlő történet megtekintése mindkettőnk számára felejthetetlen emlék marad. Tamara az állványzatot is hosszasan szemlélte 😊.

Azt hiszen nagyon szerencsés időpontban mentünk, mivel a reggeli órákban még a meleg viselhetőbb és a látogatók száma is kevesebb.

A dóm belső tere is ámulatba ejtett minket, azt hiszem ezt nem is kell ecsetelnem a mellékelt képek magukért beszélnek, bár a valóságban mindez sokkal szebb.

Az eddig tökéletes napot hasonlóan folytattuk: gelato és hangulatos utca zene...

2023. július 20. csütörtök

Piacnap, legalábbis számunkra ez volt a program. A meglátogatott Marche San Marcón zöldség, gyümölcs, édesség, sajt, hal, ruhanemű .....szóval minden fellelhető volt. A leginkább a közel dinnye méretű hagyma ejtett ámulatba.

A piac után a közelben lévő Brera botanikus kertben nézelődtünk és a Palazzo Brera monumentális épületén átsétálva, mely egykor Jezsuita főiskola volt a város egy megint más hangulatú részén találtuk magunkat. Ekkor kezdett eluralkodni rajtunk egy furcsa tünet, melynek hatására dekoncentrátság tünetei mutatkoztak, illetve egyvalamire tudtunk fókuszálni: Hol vegyünk fagyit? Sikeresen lettünk urrá a helyzetünkön, így a napi fagyilaltadagunk után feltöltődve tértünk vissza a szállásra és vártuk a diákok napi beszámolóját.

Az apróbb történéseket most nem ecsetelem, de minden napra jut egy-egy esemény (napallergiás kiütés, szálfka, heves orrvérzés, frontérezékenység....)

2023. július 21. péntek

Az utolsó teljes nap Milánóban számunkra. Azonban a délelőtti programunkat elmosta a víz. Hatalmas eső, vihar kerekedett a reggeli órákban. szerencsére a diákok ekkor már beértek a munkahelyekre. Azonban amilyen gyorsan jött úgy lett vége, így délben szikrázó napsütésben újból a városban barangoltunk, amivel nem lehet betelni. A búcsú gelato-ra is sorkerült. Illetve egy speciális olasz leveles tésztát is felkutattunk, mely nélkül Tamara véleménye alapján nem lehetett volna elbúcsúznunk Milánótól.

Este újabb vihar kerekedett, ami még nagyobb volt, mint a reggeli, ezzel csak reggel szembesültünk, miközben mentünk a reptérre.

2023. július 22. szombat

A hazautazásunk napja. A képzeletbeli stafétát Szászi Gyárfás és Németh Péter kollegák vették át tőlünk.

De milyen is lett volna a hazautunk, ha nem emlékezetes. Azért, hogy soha ne feledjük Milánó Malpensa repterét a WizzAir jóvoltából több mint 6 órát még ott tölthettünk. Szerencsére kolleganőm előrelátásának megtanultam zsírozni is. A 21:30-as indulás vasárnap 03:50 után történt meg valamikor (a pontos időt ekkor már nem is figyeltük), így volt szerencsék megcsodálni a Budapesten a napfelkeltét és nem sötétben kellett Szolnokra hazautazni, így a négyes melletti tájban a reggelben gyönyörködni is volt lehetőségünk.

Összességében felejthetetlen emlék számunkra ez a majdnem két hét! Köszönjük!

II. rész: Németh Péter és Szászi Gyárfás

2023. július 22.

A mai nap van a váltás ideje, Angi Tamara Veronika és Tasi Anett Kolléganőinket leváltjuk Szászi Gyárfással. Izgalommal tele vágunk neki az útnak, hiszen eltelt két hét a mobilitásból és egy megszokott rend alakult ki.

Reggel 10:00 magasságában Pintér Krisztina anyukája és apukája vitt fel minket a Ferihegyi reptérre, ahol 2 órával az indulás előtt bejelentkeztünk és átestünk a szokásos vizsgálatokon. Nagyjából 90 percet vett ez igénybe, maradt még fél óránk egy kávéra. 13:00 után megnyitották a kaput és beszállhattunk a repülőgépbe.

13:25 perckor felszálltunk, majd egy jó erős 20 perc múlva a baloldalon látható kép tárult elénk. Mindenki láthatja, hogy Európa legnagyobb sekély vizű tava, a Balaton rajzolódott ki. Egyszerűen csodálatos volt felülről megtekinteni a magyar tengert, szerencsére szép, napsütéses idő volt, semmi sem zavarta a kilátást.

Percre pontosan 15:00-ra értünk a bergamoi reptérre, ahol átszálltunk egy reptéri transzferre, amely 12 EUR összegért vitt be minket Milánó belvárosába, a Centrale-hoz (Központi pályaudvar), nagyjából 16:15 magasságában. Mivel a bérletünk a tanulóinknál volt, így őket bíztuk meg, hogy hozzák ki nekünk, majd együtt megyünk el a szállásunkra. Krisztina és

Krisztián vállalták, hogy eljönnek elénk és átadják a bérleteket. A Google térkép egy kissé megtréfálta tanulóinkat, egy teljesen más helyen kötöttek ki. Mindvégig telefonos kapcsolatban voltunk, egy kis csúszással, de végül megtaláltak minket a Központi pályaudvarnál. Ekkor elhatároztam, hogy megtanítom használni őket Milánó metróhálózatát, amely annyira logikus, hogy egyszerűen nem lehet eltévedni.

Nagyjából 19:00 magasságában értünk a szállásra, ahol már nagyon vártak minket a diákok. Elénk jöttek, meg sem várták, hogy kipakoljunk, máris elkezdtek mesélni az elmúlt két hét történéseit, illetve a munkahelyeken tapasztaltakat. Este elköltöttük az első közös vacsoránkat és érdeklődéssel fordultak felénk, hogy milyen programokat tervezünk majd a soron következő két hétben. Egy jóízűt beszélgettünk, majd éjfél magasságában nyugovóra tértünk, másnap ugyanis várt ránk a Leonardo da Vinci Múzeum.

2023. július 23.

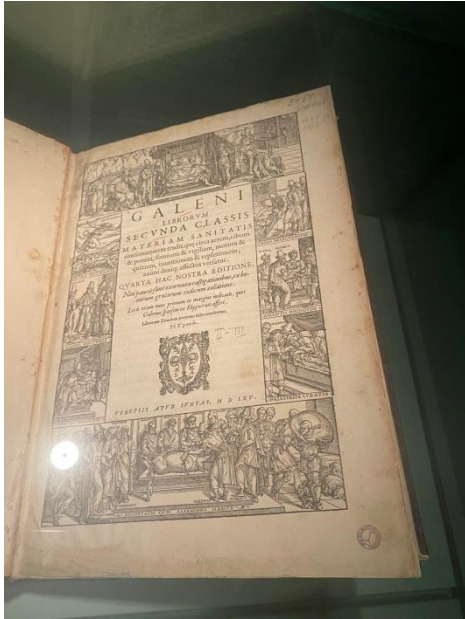
Reggel 7:30 magasságában került sor az ébresztőre, majd egy gyors reggelire. Szállásunktól a múzeum nagyjából 70 perc busz és metróútra volt, időben el kellett indulnunk. Tavaly Modla Csillával már voltunk a da Vinci Múzeumba, tudtam, hogy hova kell menni. Az Evolve-s koordinátorok a biztonság kedvéért azért leírták pontosan, hogy milyen módon találunk a múzeumba.

Percre pontosan 10:00-kor be is léptünk a kulturális programunk soron következő helyszínére. Tavaly a beszámolóban már adtam egy részletes leírást a múzeumról, így most csak azokat a benyomásokat fogom részletezni, amelyek a diákjainkat és minket értek.

A da Vinci múzeumban nemcsak az egyik legnagyobb polihisztor munkásságából kaphattunk egy betekintést, hanem a régmúlt és a mai technika vívmányaiból is megtekinthettünk egy részletes bemutatót. A legnagyobb élményt értelemeszerűen Leonardo da Vinci képei, írásai, rajzai és találmányai adták. Az élmény felemelő volt, diák és tanár számára egyaránt.

Gyárfással úgy döntöttünk, hogy nem telepszünk rá a diákokra, hagyjuk őket, hogy a nekik legmegfelelőbb tempóban haladjanak. Annyi volt a kérésünk csak, hogy jelezzék, ha a végére értek és a legvégén várják be egymást.

Amennyiben valaki kívülről látja az épületet, azt gondolhatná, hogy egy fél óra, maximum egy óra alatt végigjárható. miután belép az ember, akkor szembesül, hogy erre nagyjából két-három óra közötti időtartam a legideálisabb.

Érdekes volt ismét végigjárni a múzeumot, ahol a múlt és a jelen egyszerre van jelen. Időközben találkoztunk tanulóinkkal, akik nagyon élvezték ezt a programot. Ez az érdeklődés abból is fakadhat, hogy rengeteg interaktív rész volt beépítve az útvonalba, ahol kipróbálhattak különböző találmányokat, illetve kézzel is megfoghatták azokat az eszközöket, amelyeket 100 évvel ezelőtt használtak.

Azt hittem, hogy egy-másfél óra múlva diákjaink jelezni fognak, hogy a végére értek a programnak és szeretnének hazamenni. Nem így történt, Gyárfással nekünk kellett várni rájuk, ugyanis érdekelte őket a da Vinci múzeum. Nagyjából két és fél óra múlva érkezett az első jelzés, hogy pár diákunk már kint van az épületből. Megdicsértük őket, hogy érdeklődéssel teli vetették bele magukat a kulturális programba és hasznosan töltötték az időt.

A múzeum után hazamentünk és megebédeltünk. Kora délután már megterveztük, hogy este bemegyünk a Dómházhoz és megnézzük az esti Milánót. Erre a programra 15 tanulóból 11-en jelentkeztek is. Gyárfással úgy gondoltuk, hogy 19:00 után indulunk be a városba és éjfél magasságában térünk vissza a szállásra. Nagyon boldog volt mindenki, meg szerették volna mindenképpen nézni, hogy milyen este Milánó belvárosának a képe.

A jobb oldali kép mindent elárul. Azt tudtuk, hogy Milánó az a hely, ahol sohasem csendesedik el a város, dehogyan ennyire? Ahogy leszálltunk az egyes metróról és feljutottunk a Dómházhoz óriási embertömeg fogadott minket.

A milánói dóm melletti összes étteremben telt ház volt és 21:00 magasságában megjelentek az utcazenészek. A hangulatot sem képekben, sem írásban nem lehet visszaadni. Természetesen adtunk a tanulóinknak egy 1,5-2 órás szabadidős programot a belvárosban, annyi volt a kérésünk, hogy legkésőbb 22:15-kor találkozzunk annál a pontnál, ahol szétváltunk.

A bal oldali képen látható a Galleria Vittorio Emanuele II., ami egy latin kereszt alaprajzú passzázs. Összeköti a város főterét a Piazza del Duomot a Piazza della Scalaval. Milánó szalonjának is nevezik elegáns üzleteinek köszönhetően.

Jelzem, hogy nekem ez az egyik kedvenc helyem Milánóban, ha itt járok, ide mindig be kell jönnöm.

Milánó belvárosának ezen része az, ahol a nagyon finom ételek és a különböző butikokból kiszivárgó kellemes parfümök illata keveredik egymással, amelyhez hasonlót máshol nem tapasztaltam még (pedig sok helyen jártam).

Diákjaink szigorúan tartották magukat az időhöz, percre pontosan ott volt mindenki a megbeszélte időpontban a megfelelő helyen. Kimondottan jól érezték magukat, boldogok voltak, hogy láthatták az esti fényeket és csillogást, amelyeket még egy jó minőségű kamerával készült fénykép sem ad teljesen vissza. Éjfél magasságában érkeztünk vissza a szállásra, ezt követően szép lassan mindenki nyugovóra tért.

2023. július 24.

Kovács Dominik Márk és Veres Krisztián Ákos délutáni műszakban jár dolgozni, így ők délelőtt szabadok. Reggeli közben megbeszéltek velük, hogy megmutatjuk nekik azt a bevásárló negyedet, ahol tudnak cipőt nézni. Így 11:00 magasságában elindultunk egy kis cipőtúrára. Porta Venezia városrészben szálltunk le, ahol egy olyan városrészben találtuk magunkat, mint Budapesten a Váci utca, csak nagyságát tekintve ez háromszor nagyobb.

Választék volt bőven, egy jó erős két és fél órát nézelődtünk. Először csak felmérték a terepet, kíváncsiak voltak az árakra. Igazam lett, valamivel olcsóbban lehet kapni Nike és Adidas cipőket, mint a Dóm vonzaskörzetében. Dominik és Krisztián úgy döntöttek, hogy másnap visszatérnek ide és fognak is vásárolni. Nagyon gyorsan eltelt az idő, nekik dolgozni kellett menniük, mi pedig Gyárfással elkezdtünk visszamenni a szállásra. Ekkor még nem gondoltuk, hogy a nagyjából 45 perces út, kb. három órát fog igénybe venni.

Végigmentünk rutinosan az egyes metró végállomásáig, majd ahogy mentünk ki a metróból vissza is fordulhattunk (egy kávézóba). Lechapott a vihar nagyjából 100-120 km/h-ás sebességű széllel, amihez kiadós csapadék társult. Úgy döntöttünk, hogy nem lépünk ki a metróból annak ellenére, hogy egy perc séta lett volna a 712-es busz, ami a szállásunkhoz vitt volna fel. Beültünk egy kávézóba, elfogyasztottunk egy igazi olasz kávé, majd 40 perc múlva, miután csillapodott az időjárás felmentünk a buszmegállóba. Ekkor jeleztem Gyárfásnak, hogy szerintem ki fognak maradni a buszok, mert látható volt a szélvihar pusztító hatása (gyökerestül kicsavart fák, óriási kiterjedésű pocsolyák). A 14:40-es busz 15:10-kor

indult el. Úgy gondoltuk (valószínűleg a buszvezető is), hogy minden rendben van és indulhatunk. Nagyjából az út 75 %-át meg is tettük, amikor egy alagúthoz értünk, ekkor olaszul a buszsofőr elmondta, hogy itt nem fogunk átmenni és visszafordul a városba. Páran úgy döntöttünk, hogy gyalog vágunk neki a maradék útnak. Gyárfással elővettük a térképet, majd nekivágtunk.

Látható volt, hogy csak egy útvonalon tudunk menni, ami 3 km-es kitérőt fog jelenteni. Közel az autópályához, úttalan utakon végül megérkeztünk egy körforgalomhoz, amikor jeleztem Gyárfásnak, hogy eltehetjük a telefont, innét már tudom fejből az utat. A körforgalom után megpillantottam a tavalyi szállásunk épületét, a Vilettát.

Nagyon jó érzés volt végre olyan útvonalon haladni, amelyet ismertem. Összességében nézve nagyjából két óras késéssel megérkeztünk a szállásra. Ettől a naptól kezdve péntekig módosult a 712-es útvonala.

Úgy terveztük, hogy este bevisszük a diákokat a Naviglibe, ez azonban a viharnek köszönhetően elmaradt.

Este elköltöttük a vacsorát, majd megbeszéltünk a tanulóinkkal, hogy milyen napjuk volt, mit szeretnének a héten megnézni. Mondanom sem kell, hogy a legnagyobb „élmény” a vihar volt, amelyről számtalan felvételt készítettek. Nem is csodálkozom ezen, nálunk Magyarországon ilyen tornádó erejű szél nem szokott lenni (azt még hozzáteszem, hogy a nagyjából 30 °C hőmérséklet a vihart követően 19-20 °C-ra süllyedt le).

2023. július 25.

Kedden Gyárfással úgy döntöttünk, hogy a délutáni órákban megnézzük a Sforza kastélyt (itt már voltak diákjaink, ez volt az első kulturális program).

Ahogy tavaly, úgy idén is lenyűgözött a kastély látványa. A Dómtól nagyjából 10 percnyi sétával is megközelíthető. A kor számos zseniális művésze közül itt dolgozott Leonardo da Vinci valamint Donato Bramante. Alkotásaikból azonban a későbbi átalakítások és pusztítások miatt kevés maradt az utókorra.

A kastély bejáratánál rengeteg árus kínálja a portékáit.

A kastély megtekintése után úgy döntöttünk, hogy kipróbáljuk a Dóm környéki fagyizók egyikét és megízleljük, hogy milyen az igazi olasz fagyalt. Nem csalódtunk ezúttal sem, ha most árnyaltan szeretnék fogalmazni, akkor azt kellene mondanom, hogy „ebben van anyag” vagy „nem sajnálnak ki belőle semmilyen alkotót”. Anélkül, hogy leírnám a benyomásokat, csak javasolni tudom, hogy ki kell próbálni, mint bármi mást itt Milánóban.

Tekintettel a vihar pusztítására és a buszjáratok random indulásaira, valamint a megszokottól eltérő útvonalakra úgy döntöttünk, hogy kedden este sem megyünk ki a városba. A Navigli programot szerdára halasztjuk.

Kedden este már érkezett a vacsora 20:30 magasságában, ami pizza volt. Talán Csilla emlékszik arra, hogy tavaly volt olyan hét, amikor 3 vagy 4 egymást követő nap pizza volt. Kissé tartottam tőle, hogy nem fog ízleni, de meg kell mondjam, hogy jó volt. A vacsorát követően beszélgettünk a fiatalokkal, elmesélték a napi feladataikat a munkában, illetve nagy várakozással voltak a másnapi Navigli elé.

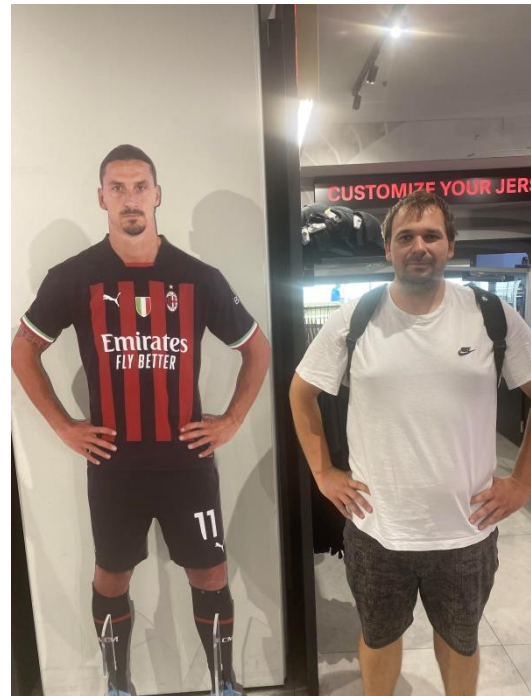
2023. július 26.

A reggelit követően úgy döntöttünk Gyárfással, hogy amíg a diákok dolgoznak, mi megtekintjük a San Siro Stadiont. Én tavaly voltam már itt, de ha Milánóban járok, ide mindig visszatérek. A foci rajongóinak ez egy kultikus hely, amelynek már történelme is van. Anélkül, hogy ebbe részletesen belemennék, mindenképpen meg kell említenem azt, hogy ez az otthona az AC Milannak és az FC Internazionale Milánónak. Olaszországban a férőhelyek számát tekintve a legnagyobb stadion, melyet Giuseppe Meazza olasz labdarúgóról neveztek el.

A belépőjegy ára 30 EUR (ez az összeg teljes mértékben megfelel a barcelonai Camp Noi Stadion belépőjegy árával), ami magába foglalja a múzeum és a stadion megtekintését.

A múzeumban végignéztük a stadion fejlődéstörténetét, a világhírű játékosok dedikált mezeit és természetesen a kupákat.

Betértünk az AC Milan és az FC Internazionale Milánó öltözőibe, majd kimehettünk a pályára. Jelezték számunkra, hogy mivel egy nagyobb koncert várható a Stadionban, a gyeplépcső lesz takarva és már láthatjuk a nagyszínpadot is. Megmondom őszintén, hogy nagyon furcsa volt így látni a 70.000 fős befogadóképességű stadiont.

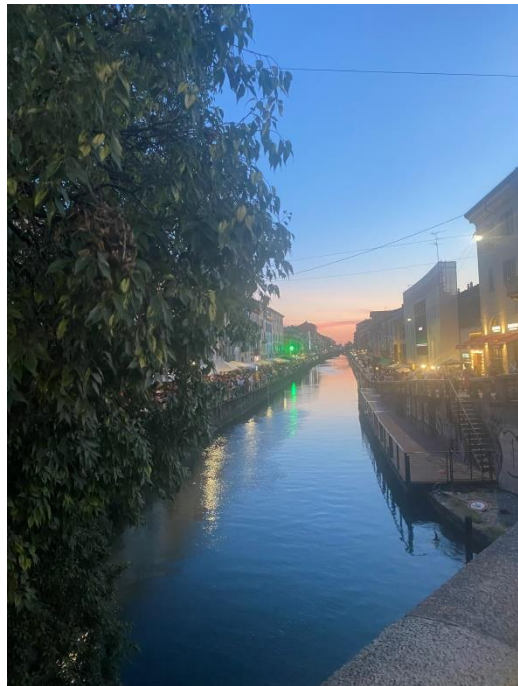
Ezt követően bementünk a San Siro boltjába, ahol mindketten vásároltunk magunknak egy-egy sálát, illetve készíthettünk fényképeket kedvenc játékosaink élethű nagyságú figurájával.

Jól éreztük magunkat a stadionban, pillanatok alatt eltelt az a három óra, amelyet erre a programra szántunk. Mivel tudtuk, hogy este visszajövünk a városba, így elindultunk a szállásra, ahova 17:30 magasságában érkeztünk.

Már vártak a tanulóink, jelezték, hogy készen állnak a Navigli megtekintésére. Mivel oda este érdemes kimenni (amikor már nem 35 °C és tűző napsütés van), 19:30 magasságában indultunk útnak. Este 20:30 után értünk Naviglibe.

Milánó városának ékköve – legalábbis én ezt szoktam mondani. Ahogy megy le a nap (a képen is látható) és felkapcsolják a lámpákat, valami hihetetlen kisugárzást kölcsönöz ennek a városrésznek. A csatornarendszer mindkét oldalán fogadók és éttermek vannak, ahová csalogatják be a turistákat.

Úgy döntöttünk, hogy 22:00 magasságáig szabad programot adunk a tanulóinknak, azt követően pedig indulunk haza. Természetesen ki is használta mindenki a szabadidős tevékenységet, de egy perccel sem lépte túl senki sem a megadott keretet. Elmondásuk szerint hihetetlen jól érezték magukat.

Történt még valami ezen a napon: megtudták az ötödéveseink, hogy felvették őket az egyetemre: Rácz Tünde Valéria, Katona Attila, Kovács Dominik Márk és Kuli Dávid Zoltán. Mindannyian a Debreceni Egyetemen folytatják tanulmányaikat, vegyész-mérnöki szakon. Nagyon büszke vagyok mindannyijukra, kitűnő tanulóim voltak ők is.

Éjfél magasságában értünk haza, amikor elköltöttük a vacsorát, ami nagyon jól esett mindenkinek. Ezt követően a hosszú nap után mindenki eltette magát holnapra.

2023. július 27. – 2023. július 28.

Csütörtökön úgy döntöttünk, hogy „pihenő” napot tartunk, azaz nem mozdulunk ki a szállás területéről. Szükségünk is volt erre a napra, hiszen az elmúlt napokban rengeteg élmény ért bennünket, illetve nagy távolságokat tettünk meg.

Kora délután egy bevásárlást ejtettünk meg, az esti órákban pedig filmeket néztünk. Több tanulóink kérdezte, hogy kimehetnek-e a városba. Úgy gondoltuk, hogy megszolgálták a bizalmat, ismerik is már Milánót (illetve a metró, amelyről már beszéltem korábban), így nincs félnivalónk, kimehetnek. Annyi kérésünk volt, hogy a megadott időre mindenképpen a

szálláson kell lenniük. Ahogy a nagykönyvben meg van írva, percre pontosan mindenki a szálláson volt a kijelölt időpontra.

Itt van az a pont, hogy egy kicsit beszéljek a tanulóinkról is. Mindannyian megbízható, udvarias, szolgálatkész emberek, örülök neki, hogy egy ilyen jó kis csapat gyűlt össze az Erasmus + program keretében, büszke vagyok mindenkire, hiszen megfelelnek a munkahelyeken és soha nem érkezett még senkire sem negatív visszajelzés.

Pénteken Dominik és Krisztián megmutatta nekünk, hogy hol lehet a munkahelyük környezetében nagyon finomat enni. Elkísértük őket a munkahelyükre, majd elfogyasztottunk egy nagyon finom tacos-t.

Kisvártatva Bravik Sándor írt nekünk és mondta, hogy menjünk el Gyárfással a „City Life” bevásárlóközpontba, ott vár minket Gyalai Ivánnal. Tudták, hogy én is szeretnék egy jó cipőt vásárolni, hát kinéztek egyet nekem; meg kell mondjam, hogy nagyon jó áron. Ebből kifolyólag átutaztunk a városon és elmentünk ebbe a bevásárlóközpontba.

A bevásárlóközpontot a bal oldali képen is látható 3 épület veszi körül (még lefényképezni is nehéz volt).

Itt találkoztunk Sándorékkal, akik megmutatták nekem a cipőt. Belehibáztak, meg kellett vásárolnom, hiszen ez tényleg az én stílusom volt.

Ez után mondták Gyárfásnak, hogy neki is segítenek, csak mondja meg, hogy mit szeretne vásárolni.

Időközben jelezték páran, ha van rá lehetőség, hadd menjenek be a Dómhoz este, meg szeretnék nézni az utcai zenészeket. Ezekre a felkérésekre nem lehetett nemet mondani, arra kértük őket, hogy ismételten tartsák a megbeszélt időpontot és értelemszerűen mehetnek.

Időben hazaért mindenki, rengeteg élménnyel és videóval. Megmutatták, hogy milyen jól érezték magukat a kivilágított Dómnál, ahol megnézték az utcazenészek produkcióit. Úgy látjuk, hogy élményekkel tele vágnak bele az utolsó egy hétbe, ami még a mobilitásból vissza van. Pont a mai nap beszéltük Gyárfással, hogy milyen gyorsan eltelt ez a hét és szomorúan konstatáltuk, hogy már csak egy hét van vissza.

2023. július 29. – 2023. július 30.

Mint megtudtuk, a továbbiakban már nem lesz kulturális program, így azt gondoltuk, hogy szervezünk olyan programokat a két hétvégére lebontva, ami mindenkit, vagy legalábbis a többséget érdekl. Ekkor eszembe jutott a tavalyi mobilitás, amiben Modla Csilla több olyan szabadidős tevékenységet is megszervezett, ami elsősorban a strandoláshoz, illetve utazáshoz (világlátáshoz) kapcsolódik. Így felvettük vele a kapcsolatot és ismertettem vele a terveinket. Az első szabad hétvégén Milánóban maradunk és egy aquaparkba visszük el a csapatot, míg a második (egyúttal utolsó hétvégén) pedig Comói tóhoz, Varrenaba visszük el az ifjúságot.

Mivel Milánó földrajzi fekvését tekintve távol van a tengertől, így a városiak vagy aquaparkban vannak a 40 °C miatt, vagy pedig a Comói tónál. Egy kisebb társaság vállalta a pénzügyi vonzatát annak, hogy egy délutánt eltölt a milánói csúszdaparkban. Gyárfással felhívtuk mindenki figyelmét az alapvető balesetvédelmi szabályoknak, illetve a lopásveszélynek.

Igen, jól olvasta mindenki. Sok esetről lehetett hallani, hogy az ilyen helyeken gyakori a lopások száma, így arra kértük a diákjainkat, hogy mindenképpen béreljenek egy ruhatároló (táskatartó) szekrényt, illetve egy valaki legyen mindig a strand területére bevitt ruháknál. Megfogadták a tanácsainkat, nem is volt semmilyen probléma. Kipróbálták az összes lehetőséget, amelyet a park nyújtott, egy dolgot nehezményeztek csak, hogy egy-egy csúszásra volt, hogy 10-15 percet kellett várni. Mivel délutáni időszakban mentünk (ekkor volt kedvezményes a 14:00-19:00-ig terjedő időszak), előtte szoltunk mindenkinek, hogy lehetőség szerint ebédeljenek meg, a strand területén ugyanis csillagászati árak lesznek étel-ital területén, bár kínálatban nem lesz hiányuk. A vízi park nyújtotta kínálatnak nem bírtak ellenállni, így azért meg kellett kóstolni a hamburgereket (meg tegyük hozzá, ízletesebb is volt ez, mint a szálláson levő „Viva la Mamma” ételek.

Jó kedvben, élményekkel tele végződött a nap, úgy gondolom, hogy rákészültünk ezzel is az utolsó hétre, bár még az is sok programot és élményt rejtett magában.

2023. július 31. – 2023. augusztus 4.

Ez a diákjainknak már a 4. hét, úgy vettük észre, hogy megjelentek a fáradás első jelei. Egy-két esti városnézést kihagytak. Megmondom őszintén, hogy nem csodálom, főleg azoknál, akik napi szinten több órát utaztak. Azzal kell tisztában lenni, hogy a mi mobilitásunk a leghosszabb, általában 3 hétre mennek ki más iskolákból, a mi 4 hetes kint tartózkodásunk példaértékűnek mondható.

Több diákot is megkérdeztem, hogy mi az oka a fáradásuknak az utazásokat leszámítva. Többen is mondták, hogy hiányoznak az otthoni barátok, a család, a megszokott környezet. Jeleztem nekik, hogy már csak 6 nap van vissza, próbálják meg kihasználni a lehetőséget, jövő héttől már bánni fogják, hogy nem kalandozgattak a városban. Szerencsére több tanulónkat sikerült úgy fellelkesítenem, hogy végül csak bementek egy kis városnézésre, kulturálódásra.

Azt már több ízben említettem, hogy Milánó a kultúra, a divat, a történelem, a sport és persze sok minden más Európában. Nekem Európa szívét jelenti. Vannak olyan helyek, amelyeket nem elég egyszer megnézni, többször el kell menni, lehetőleg más napszakban. Így tettünk az egyik nap és megtekintettük a Sforza kastélyt az esti fényeiben. Természetesen, bár ez erről a képről nem látszik, de nagyon sokan voltak a vonzáskörzetében. Annak ellenére, hogy esténként 30 °C van, az emberek nem begubóznak, hanem sétálnak a városban és legrosszabb esetben hallgatják az utcazenészeket.

Többen is kérdezték tőlünk, hogy miért nem lehet ezt otthon tapasztalni (nem feltétlen Szolnokon, hanem kishazánkban). Ez a kérdés, nagyjából egy 90 perces, véget nem érő értekezést indított el, amelyet itt most nem részleteznék, mert több mint valószínű, hogy nem olvasnák végig az útinaplónkat. Mindenesetre egy-egy esti sétát fagyalattal koronáztunk meg. Sajnos nem tudom visszaadni az érzést, hogy milyen az olasz fagy, az azonban sokat mondó, hogy kint tartózkodásunk minden második napján kénytelenek voltunk elfogyasztani 2-3 gombócot. Az a meggyőződésem, hogy nem spórolják ki belőle az alapanyagokat. Azt azonban érdekesnek tartottuk, hogy a Dóm közelében levő cukrászdákban először ki kell fizetni a fagy árát és csak utána lehet kérni (vagyis át kell gondolni, hogy mekkora adagot kér az ember).

Gyárfással úgy döntöttünk, hogy az egyik este elvisszük a csapatot Milánó egyik legnevezetesebb városrészébe, a Bosco Verticale elnevezésű meseszép helyre. Építész kollégáimnak jelezném, hogy a Sforza kastély, a Duomo és a San Siro Stadion után ez a hely, mint modern városrész megérne egy külön utazást.

Mit kell tudni erről a helyről? A létesítmény az elnevezését a két torony szintjeire telepített 3-6 méteres fák alkotta erdőről kapta. Fő rendeltetésük a városi szmog enyhítése és az oxigéntermelés volt.

Csak ámultunk és bámultunk. Végigjártuk az épületeket és sehol semmilyen hibát, falfestményt, vagy egyéb oda nem illő tárgyat, eszközt nem találtunk.

Tavaly Csilla, nem ezen a helyen, de többször is megjegyezte, hogy „így is lehet élni”. Környezetvédelmi szempontból rendkívül fontosak lennének az ilyen épületek, hiszen a növényeknek jelentős a zajcsökkentő szerepük is. Ami érdekessége még az az, hogy tervezés során szélcsatornában tesztelték, hogy a fák ellent tudnak-e állni a szellőkéseknek. Az építészcsapat botanikusokkal és kertépítő mérnökökkel működött együtt annak érdekében, hogy az épületek szerkezetileg elbírják a növények okozta terhelést.

Nem telt el sok idő, míg tanítványaink megkérdezték, hogy itt vajon mennyibe kerülhet egy ingatlan. Gyorsan utánanéztem és 3 000 – 12 000 EUR egy négyzetméternyi terület.

Ami pedig a jobb oldali fényképen látható, az a Bosco Verticale előtti parkos terület. A parkban ki van alakítva egy Street work pálya, illetve egy zöldes terület is, székekkel és fából készült nyugágyakkal.

Félreértés ne essék itt nemcsak a lakástulajdonosok pihennek, hanem bárki, aki meglátogatja ezt a városrészt. Komolyan mondom nem volt szívem eljönni innét.

Az egész park területén nincsen semmilyen hulladék elhelyezés, semmi cigarettacsík. Vigyáznak az emberek arra, hogy megőrizzék városuk tisztaságát és épségét.

Természetesen egyik diákunktól ismét érkezett a kérdés, mégpedig az, hogy nálunk ilyen miért nincs. Zsigerből válaszoltam: „nem tudom, valamiért mi nem ilyenek vagyunk... sajnos”. Ezzel a válaszzal mindenesetre elértem egy dolgot, többet nem érkezett olyan jellegű kérdés, „hogyan nálunk ez miért nem ilyen, vagy miért nem így működik, stb.”

Több tanuló is várta, hogy az egyik kulturális program a Dóm megtekintése lesz. Tegyük hozzá, hogy elég kézenfekvő elvárás, pláne úgy, hogy tavaly benne volt a megtekintendő programok listájában. Kissé csalódott volt pár diákunk, hogy ez az élmény kimarad. Abban maradtunk, hogy nem marad ki. Azok, akik szánnak erre a programra 20 EUR értéket, azok meg tudják tekinteni. Ahhoz, hogy ne kelljen sorba állnunk, megkértük őket, hogy töltsék le a Get Your Guide alkalmazást és ennek segítségével online sor kerülhet a jegyvásárra. Így is tettek, pár perc alatt megvoltunk a vásárlással.

Tavaly már részt vettem egy ilyen Dómbejáró túrán (akkor 40 °C volt), így idén úgy döntöttem, hogy nem vagyok hajlandó gyalog felmenni a toronyba. Felárral (27 EUR), de a liftes megoldást választottam (nemcsak én), így gyakorlatilag 1 perc alatt fent voltunk a tetőterazon.

Aki ismer, az tudja rólam, hogy a Dóm tér az egyik kedvenc helyem Milánóban. Az itt látható kép, mindent elárul, hogy többek között ennek mi lehet az oka.

Néhány adatot említenék a méreteiről: alapterülete 11 000 m², hosszúsága 158 m, szélessége 66 m, magassága 56 m.

Az adatokból is látható, hogy a vatikáni Szent Péter-bazilika után Olaszország második és a világ ötödik legnagyobb temploma.

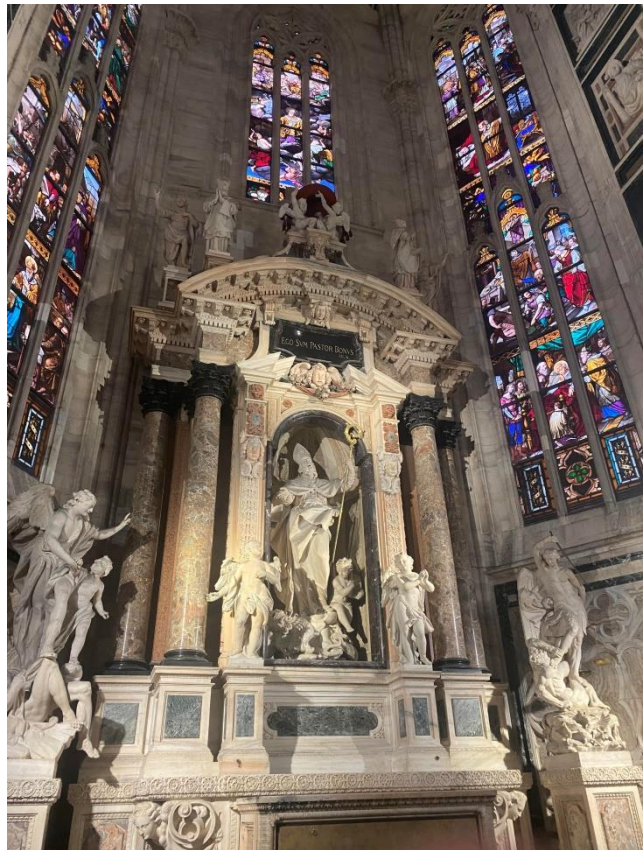
A számok nem adják vissza az élményt, egyszerűen pazar, ez is egy olyan látványosság, amelyet mindenkinek látnia kell.

A tetőterazon aztán készültek sorra a fényképek, amelyek mentek is ki a világhálóra, illetve az otthoniaknak. Szerencsére az idő kegyes volt hozzám és ezúttal megkímélt minket. Ahogy a képen is látható, erősen felhős, eső előtti állapot volt. Az eső elmaradt, azonban kellemes körülmények között tudtuk megtekinteni a tetőteraszt.

Mondtam is a tanulóinknak, hogy ha tetszett a külső része a dómnak, akkor a belső rész is le fogja nyugözni őket. Volt is egy elképzelésük a belsejéről, ám ami fogadott minket az lenyűgöző volt.

Szerencsére engedélyezve van a fényképezőgépek és a mobiltelefonok használata. Ebből kifolyólag a Dóm belsejében nem volt olyan ember, aki percenként ne készített volna fényképet. Egyszerűen nem lehet megenni a freskókat, a főhajót és a kereszthajókat.

Volt olyan diákunk, aki leült a padra és csak nézte a dóm freskóit, az ablakokat és az embereket. Ekkor mondtuk neki, hogy érdemes azt is tudatosítania, hogy az 1400-as években kezdték el építeni és a mai napig nem fejezték be.

Egyszerűen lenyűgöz, hogy akárhányszor vagyok Milánóban, a Duomo épületét mindig újíttják, ha bármilyen hiba van rajta, akkor azt azonnal korrigálják. Egyszerűen nem hagyják évtizedekig magára, hogy azt követően súlyos összegekért végezzék el a javítási munkálatokat.

2023. augusztus 5. – 2023. augusztus 6.

Az utolsó két naphoz érkeztünk. Ha azt nézzük, hogy ebből mennyit lehetünk még Olaszországban, akkor azt mondhatjuk, hogy utolsó nap. Ráadásul ezt már nem Milánóban töltjük. Kalandos nap elé nézünk. Szombat reggel, irány a Comói tó, Varrena.

Előző napon megvettük a jegyeinket (oda-vissza út), mindenkinek egységesen 14 EUR összegbe került. Mindenki izgatottan várta az utazást, a vonat 10:20 perckor indult. Természetesen, ahogyan kell, reggel volt egy kis izgalom, hiszen a helyijárat, amivel a Metróállomáshoz mentünk le 15 perccel korábban elment (ez nem szokatlan Milánóban, hogy a kiírásához képest ennyire korábban elmegy egy busz). Szerencsére a következő buszra nem kellett sokat várni, így még időben megérkeztünk a Centrálé nevezetű központi pályaudvarra, ahonnan indult a vonatunk.

Ahogy megjelent a kijelzőn a kiírás (25 perccel indulás előtt), hogy melyik vágányra érkezik a vonat, már mentünk is és felszálltunk a vontara. Szerencsére! Nekünk ugyanis már csak a

vonat elején volt helyünk. 10:00 magasságban már csak állóhelyek voltak egy rendkívül hosszú vonaton. Az érdekessége az egésznek, hogy az olasz emberek egyáltalán nem idegeskedtek emiatt, úgy tűnt, mintha ez is teljesen természetes lenne.

11:40 magasságában érkeztünk Varrenaba, egy olyan kis városkába, ahol van lehetőség ingyenes strandolásra (többek között ezért is választottuk ezt a helyet). A vasútállomásról nagyjából 5-10 perc alatt megérkeztünk az úticélunkhoz.

Egyik diákunk azt mondta a nap végén, hogy ilyen szép helyen még nem volt (meseszép). Azt hiszem, hogy ezzel a képpel alá is tudom támasztani ezt az állítást.

Mielőtt szabad utat engedtünk volna a strandolásnak, következett a szokásos „felhívom a figyelmét mindenkinek...” kezdetű, nagyjából 20 perces tájékoztató. Elsősorban a veszélyekre hívtuk fel a figyelmet.

A Comói tó egy glaciális eredetű tó, Európa egyik legmélyebb tava. Páratlan, a maga 400 m-es mélységével. Felhívtuk mindenki figyelmét, hogy fürödni, csak az arra kijelölt helyen lehet.

Mindenki tartotta magát a megbeszéltekhez.

Gyárfással úgy döntöttünk, hogy ebédre valami tipikus olasz ételt fogunk enni. Ebből kifolyólag beültünk egy olyan kisétterembe, ami a szabad strand fölött található.

Mit is ehetnénk, mint nagyon finom pizzát. A kép jobb oldalán látható finom étket hozták frissen sütvé. Nem tűnik nagy adagnak, viszont az utolsó kocka elfogyasztása komoly erőfeszítésekbe került. Viszont nagyon finom volt, mindenképpen megérte.

Diákjaink kérdezték, hogy tudunk-e ajánlani valami finom éttermet. Ezt ajánlottuk, oda mentek hát ők is ebédelni.

Szerintem senki nem bánta meg, hogy egy kicsit költekezett ezen a helyen. Megtudhatta, hogy milyen az igazi olasz pizza.

A fürdésen kívül felderítettük a környéket, rengeteg magyarral találkoztunk ezen a helyen. Ahogy szokták mondani, milyen kicsi a világ...

Nem volt olyan része a tónak, amelyre nem lehetne azt mondani, hogy csodálatos. Ehhez hasonló nem tudnék mondani, tényleg igaza volt Janinak, hogy mesés szép hely.

A vonat 18:32-kor indult haza Milánóba, így abban maradtunk, hogy a strandról 18:00-kor percre pontosan indulunk, biztos, ami biztos alapon.

Ami ezután következett, az a poklok pokla volt...

Nagyjából negyed hét magasságában értünk fel a vasútállomásra, ahol meglepően nagyszámú tömeg volt jelen. Ilyen sokan akarnak Milánóba jönni?

Elővettem a mobiltelefonomat és megnéztem a Trénit alkalmazást (ez nálunk megfelel a MÁV applikációnak). Legnagyobb megdöbbenésemre azt írták a 18:32-es vonat elé, hogy cancelled (törölve). Gondoltam, hogy valószínűleg be fogják hamarosan mondani. Fél hét magasságában olaszul be is mondták, arról nem kaptunk információt, hogy akkor mikor jön a következő vonat.

Egyszer csak Milánó felé beállt egy vonat és mindenki felpattant rá (tényleg nem maradt ember a pályaudvaron). Szerencsére jött egy angolul beszélő kalauz, aki minden kocsiba bement és kérte, hogy tegyék fel a kezüket azok, akik Milánóba mennének. Az utasok 75 %-a fel is tette a kezét. A következő mondata pedig az volt, hogy sajnos nagyon rossz vonaton vagyunk, így ha jót akarunk magunknak, akkor Lecco-nál szálljunk le és várjuk meg a következő vonatot, ami Milánóba megy (az alkalmazás szerint 20:10 magasságban fog odaérni, ha csak nem törlik azt is).

Így jobb ötlet híján leszálltunk Leccónál. Már előre jeleztem a tanulóinknak, hogy úgy készüljenek, hogy az a vonat, ami most jön tele lesz, így nem lesz ülőhely, jó esetben felférünk rá. Nem akarták elhinni, hogy így lesz... így lett! Éppen, hogy felfértünk rá,

szerintem egy gyufát nem lehetett leejteni a vonatban és ez a helyzet egészen a milánói Centrálé állomásig tartott.

Viszont épségben megérkeztünk (120 perces csúszással), így 21:00 helyett 23:00-ra érkeztünk vissza a szálláshelyre. Belegondoltam, hogy másnap 4:00-kor kelünk, hiszen 5:00-kor indulunk haza Szolnokra. A diákok és a mi egyöntetű véleményünk azonban az, hogy annak ellenére, hogy a hazaúton ennyi kellemetlenség volt, mindenképpen megérte Varrenaba elmenni, páratlan élményt nyújtott mindenki számára!

Lassan elérkeztünk az indulás napjához. Voltak olyan tanulók, akik nem is aludtak, azt mondták, hogy majd lesz bőven idő (14 óra) a buszon. Megmondom őszintén, hogy én sem bírtam 3 óránál többet aludni, egyrészt azért, mert még össze kellett pakolnom, másrészt azért, mert utazás előtt nem tudok nyugodtan aludni. Azon gondolkodtam, hogy idefelé (Anett és Tamara időszakában) jövet volt egy kis probléma a busszal és 2 óra csúszással, de sikerült kiérkezniük. Nálunk nem lehet ilyen probléma... Hát... azt hiszem, hogy ez a mobilitás keretes szerkezetűre sikerült.

Időben, 5:00-kor elindultunk Milánóból, nagyjából 3 órás időszakonként tartottunk pihenőidőt. Minden jól működött, ahogyan lennie kell egy ilyen utazáskor. Szlovéniában egyszer csak egy autós jelezte, hogy probléma van a busszal (fél távon voltunk). Megálltunk, a buszvezetők leszálltak, majd a fejüket fogták. Aj aj... gondoltam magamban. Leszálltunk mi is, és meglepődve láttuk, hogy a bal hátsó kerék defektes. Ez elvileg egy rutinművelet kell, hogy legyen. Jeleztem is a diákoknak, hogy ne nagyon menjenek távol a busztól, mert mindjárt indulunk.

Mint kiderült, nem olyan egyszerű az eset, akkor még nem tudtuk, de 2 óra kényszerpihenő következett. Telefonhívások, segítségkérések után végül olasz, szlovén és osztrák kamionosok segítettek megoldani a problémát és kb. 14:00 után ismét el tudtunk indulni Szolnok felé. Az az igazság, hogy nem tudtuk előre jelezni, hogy mire érünk haza, így azt tanácsoltuk a tanulóinknak, hogy otthonra akkor szóljanak, amikor Budapest magasságában leszünk.

Az előre tervezett 19:00 helyett nagyjából 20:45 magasságában érkeztünk biztonságban és épségben Szolnokra.

Egy nagyon tartalmas 4 hetes mobilitáson vannak túl diákjaink. Mindenkinek örökre szóló élményt adott Milánó, bízom benne, hogy ehhez hasonló élményeket kapunk majd a következő Erasmus + programtól. Egyúttal megköszönöm a milánói mobilitásban részt vett kollégáimnak is a segítséget (Angi Tamara Veronika, Tasi Anett és Szászi Gyárfás).